

KAKO MEDICINSKE SESTRE-TEHNIČARI U BOSNI I HERCEGOVINI VIDE SVOJU PROFESIJU?

- Rezultati istraživanja o sestrinskoj profesiji i migracijama -

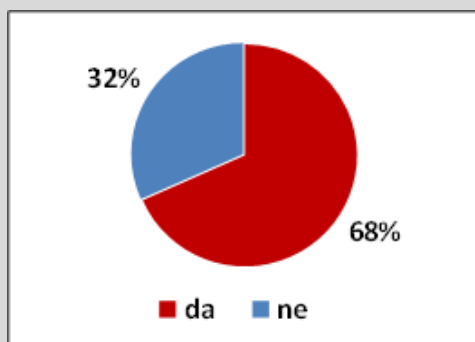
Čak i više nego ranije, medicinske sestre-tehničari širom Bosne i Hercegovine su profesionalnim doprinosom odigrali ključnu ulogu u očuvanju zdravlja stanovništva Bosne i Hercegovine, boreći se protiv pandemije COVID-19.

Da bismo saznali šta medicinske sestre-tehničari misle o statusu svoje profesije u BiH i o tome kako da se odgovori na opravdana očekivanja za njeno unapređenje, Projekat jačanja sestrinstva u BiH (ProSes) je proveo istraživanje. Od 300 osoba na čije imejl adrese je upućen upitnik, 93 su uzele učešće.

Kao i svako drugo istraživanje, i ovo ima određena moguća ograničenja:

- (i) odstupanje zbog neodgovarajućeg odabira ispitanika (ispitanici su upoznati sa projektom, te stoga vjerovatno i sa njegovim ciljevima i aktivnostima)
- (ii) demografsko odstupanje zbog velikog broja ispitanika starosti preko 35 godina (84%), što ne odražava stvarnu starosnu strukturu unutar sestrinske profesije
- (iii) veliki udio ispitanika na rukovodećim pozicijama (63%) u odnosu na one koji rade sa pacijentima
- (iv) veća zastupljenost medicinskih sestara-tehničara sa primarnog (61%) u odnosu na sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite

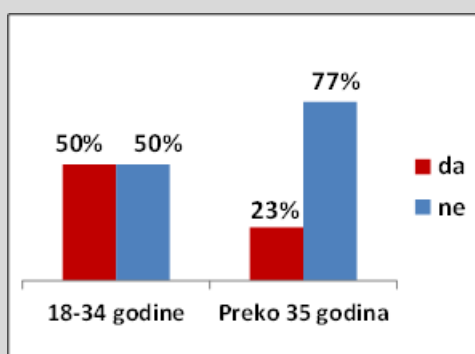
Stoga, rezultati nužno ne odražavaju stavove svih medicinskih sestara-tehničara u BiH.

U iskušenju da napuste zemlju

Kao što procjene ukazuju da je slučaj kod opšte populacije u BiH, mnoge medicinske sestre-tehničari su u iskušenju da napuste zemlju.

Ipak, u stvarnosti samo manji dio njih je spreman na taj korak. To može ukazivati na određeno nezadovoljstvo sistemom, ali i postojanje drugih razloga koji sprečavaju medicinske sestre-tehničare da donesu odluku o odlasku.

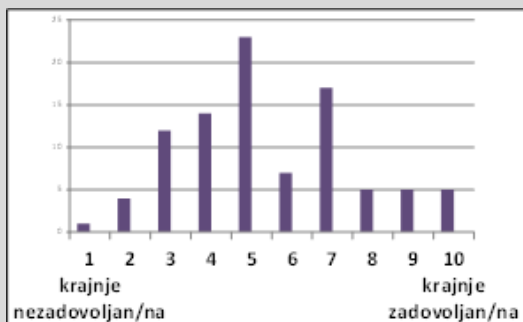
Planovi za odlazak

Oni koji su odlučni napustiti zemlju i otići u inostranstvo se nalaze najvećim dijelom među ispitanicima starosne dobi 18-34 godine. Važno je naglasiti da njih čak polovina ima takve planove.

Također, planove za odlazak češće imaju medicinske sestre-tehničari koji rade direktno sa pacijentima, nego oni koji su na rukovodećim pozicijama.

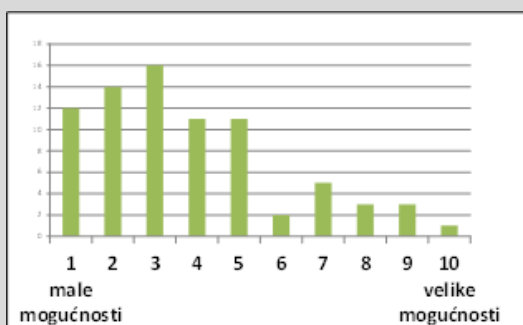
Najčešći razlozi zbog kojih planiraju napustiti zemlju su:

1. nepriznavanje sestrinske profesije u zdravstvenom sektoru
2. niska i nekonkurentna plata
3. nedostatak mogućnosti za razvoj karijere

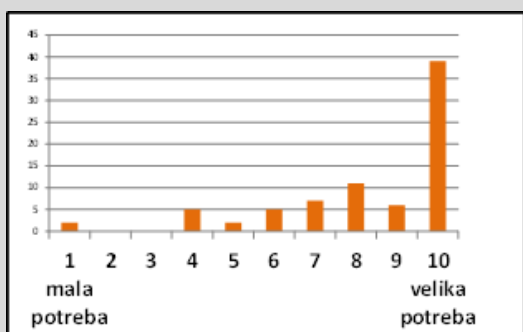
Zadovoljstvo profesijom

Na skali od 1 do 10, više od polovine ispitanika je svoje zadovoljstvo profesijom ocijenilo ocjenom 5 ili manje, što navodi na zaključak da većina medicinskih sestara-tehničara nije zadovoljna uslovima rada u svojoj zemlji.

Učešće u kreiranju zdravstvenih politika i donošenju odluka

Većina ispitanika, među kojima su i medicinske sestre-tehničari na rukovodećim i nastavničkim pozicijama, smatra da su male mogućnosti da učestvuju u procesu donošenja odluka.

Potreba za specijalizacijom

Skoro svi ispitanici smatraju da postoji potreba za medicinskim sestrama-tehničarima specijalistima, a samim tim i specijalističkim obukama.

Ovi rezultati su slični kroz projekat ranije prikupljenim mišljenjima direktora, glavnih medicinskih sestara-tehničara i rukovodioca kadrovskih službi zdravstvenih ustanova.

Na kraju upitnika ispitanicima je data mogućnost da predlože šta je potrebno poboljšati ili promijeniti u sestrinskoj profesiji u BiH.

Sama činjenica da je 99% ispitanika dalo svoje prijedloge govori nam da je potrebno uložiti još truda i rada da se podrži i osnaži sestrinska profesija u BiH.

U nastavku su izdvojeni neki od njih.

► Jačati kompetencije medicinskih sestara-tehničara

- bolje regulisati obrazovanje
- uskladiti srednjoškolsko obrazovanje sa međunarodnim standardima
- promovisati stručno usavršavanje

► Provesti sistematizaciju profesije

- smanjiti broj administrativnih obaveza
- obezbijediti adekvatne plate
- povećati broj medicinskih sestara-tehničara

► Uključiti u procese donošenja odluka

► Promovisati sestrinsku profesiju u društvu